

hay, pues, en esos sonidos la pronunciación gutural fuerte propia del castellano; pero que está excluida enteramente del gallego como extranjería del idioma. La vocal que se vea con acento grave, se pronunciará abierta; y con el acento agudo (é) se pronuncia cerrada, así como generalmente toda vocal que no lleve uno ni otro. Acento agudo en mayúscula, la abre. Por último, el apóstrofe ó coma al aire (‘) que se pone al fin de una palabra en que se ha suprimido vocal, indica que esa palabra en la lectura forme un solo cuerpo con la palabra inmediata siguiente, cual si no mediase espacio entre una y otra; así *dend’ o*, se leerá *dendo*. Estas son las principales indicaciones que debíamos hacer á fin de que se lea cual corresponde la siguiente producción y se saque de ella la inteligencia necesaria.

A GALICIA.

Misit dives Gallaecia pubem.

Fermoso labrador que sin cansazo
Fas recachar o mundo, e mil primores
Germolla a feixes por un mar de frores
Con só quencelo ti dend’ o teu pazo:
Ti que o calor difundes po lo espazo
Brillante Febo que de cõte giras
Cheo de luz po lo alto firmamento,
Sin que as edades fagan decremento
No fõco inmenso de que fõgo tiras:
Notorio decumento,
Fronon dourado po lo azul dos cõos
Que así confunde a impios com’ a atõos
Ti que benino a miña terra miras
Caris lle põnda alegre de contento,
A Deus lle pide por un breve instante
Que lle dé forza a meu cativo alento
Porque louores a GALICIA cante.

De Finisterre ò monte Parafita,
De Santa Tecla ò cabo de Ortegale
Hay o tallon de terra mais bonita
Que España tèn ò norte occidental.
Bañana toda caudalosos rios
Cadoiros e torrentes,
Que ò cair de curutos e vertentes
Borbollando escumoso los seus brios
Freixas de prata po lo fondo corren
Fasta chegar ò mar a donde morren.

Xorreiras de lintura
Regálanlle as entrañas, e na tóna
Debroulla o paramento de verdura
C’ o ainor de Frora, Ceres e Pomona.
Rescenden po los ares os olores
Das herbas e das frores,
Se mecen a marèas as espigas,
E entre tal variedade de colores
Mimosa randa a freba das estrigas.
Penduran ricas froitas das froiteiras,
Abondan as madeiras
Nos soutos e debesas e folgadas
Con vigas muy liñeiras
De valentes toradas;
E resóa o balbordo dos pinales
Como de cõte berra o mar na costa
Batendo as ólas contra os areales.

Paxáros infinitos rebulindo
No tempo desque vèn a Candeloria
Nas poulas e singeles penduricos
Cantan qu’ è un-ha gloria
Alboradas de muitos repinicos.
De pólos e de pitos
De galos e galiñas hay a pòte
De òvos se facendo muito lote
Que para fõra vai en cargamento;
De barato alimento
Perdices, e coenllos, e mais caza
Sempre está chea a praza,
De todo comestible, e mantimento,
De canto se magine de comida,
Sustancia, de fartura e bó sustento
E regalo á apetencia de esta vida.

Hay bos viños de corpo que apresetan
De branco e mais de tinto varios córes
De agullas, refrescantes, turruxeiros,
Que poden se repór òs mais primeiros
Prezados po los Reis e Emperadores.
¡De Amandi, de Castrelo, e Valdeorras
Que viño de sabor e cacheteiro!
¡Que rico è o tostado e paladeiro!
Se poden abillar as mesmas borras
Dos viños esquisitos do Ribeiro.

Nas granjas branquexean os pombales
Que niños son de amor e de inocencia
E ò longe dan sinales
Da paz do campo don da Providencia,
Voando branca, pombas ò redore
Calanjos de purísimo candore.
E no abrigo por sitios muy sollosos
En ringle estan curtizas das sobreiras
De donde sãn (1) enxames numerosos
De abellas sin cesar traballadeiras,
Que voan espalladas e zoando
Fozuras van sacando
Das herbas e das frores,
Nos dando as habildosas frabiqueiras
De valde os seus suores,
De mèl e mais de cera por mancheas
Productos delicados nas entees.

Multitude de ovellas e carneiros
De crabas, e castrons, crabitos, años.
Pastando vai nos montes en rebaños
Subindo ás cotorelas e òs outeiros;
E nas chouzas e veigas e nos prados
Os maores ganados.
¡Que vacas tan leiteiras!
¡Que becerros engorda o seu leiteño!
¡Que bois os de Laiño!
N’ è milagre que as bulsas estrangeiras
A mercalos nos sayan ò camiño.

De vácaros tamén hay muito gando
De un inzo prodigioso e muy frecoente,
E c’ a fariña e landres se cebando
Acòdelle na feira muita gente;
Sendo cousa evidente
Qu’ è muy prezado alá po las Castelas,
Jamon de Lugo e maí lo de Caldelas.

De mulas e cabalos a milleiros
De aguante e corredores,
Por chano e cõsta arriba gaveadores
Puxando por quedar sempre dianteiros
Asi ja son citados de primeiros
Nas festas que dispuxo Escipion,
Deciado Silio Itálico gabando
Que voada o caláico Lampon. (2)

¿E que direi do abondo de pescado
Que Tétis bóta aqui o regazo cheo?

(1) Por saben.

(2) Sil. Ital. De bell. pun. lib. 16.

Non hay no mundo un povo regalado
 Por natureza com' o meu terreo.
 Navallas, bucareus, e caramujos,
 Parrochas, birbirichos, e barbadas
 Percebes, panchos, pragos e curujos
 Alfóndegas, e pirlas, e pescadas,
 Samborcas, pintarroxas, zamoriñas,
 Jarretas, sollas, brècas,
 Ameijas e fanècas
 Escachos, lapas, lirios, e anduriñas,
 Rañartes, congros, chócocos, e carneiros,
 Panchoces, chèrlas, èixes, peixespadas,
 Besugos e douradas,
 Crabudos, bertorellas, e pateiros,
 Escalos, arroaces,
 Bìrdas, robalizas, e basocas,
 Praguetas, e jurelos, e sardiñas,
 Centolas, bois, atúns, e baralocas,
 Sabenlas, pintos, lorchas, e zancados,
 Bonitos, lirpas, mendos, cabaliños,
 Vieiras, e corniños,
 Torpèdos tabirons, pombos, linguados,
 Ourizos, ollos moles, sanmartiños,
 Anguias, tranchos, crabas, jardas, ostras,
 Buraces, e touriños,
 Maròlos, tingas, luras, e lagostras,
 Robálos, rodaballos, e moreas,
 Salmons, e troitas, muges, e corbiñas,
 Doncellas, camarons, e mais lampreas,
 Beltráns, e longueiróns, rayas, buguinas,
 E mèlgas, anguiachos, caranguexos,
 E nècoras, e pùlpos, e badèxos.

A mais de todo eso a miña terra
 De minas de metais un tesouro
 Fechado nas entrañas inda cerra,
 Correndo po' lo Sil pibodas d' ouro.
 Mais inda o tèn maor na gran bondade
 Do clima tan mimoso,
 Que a gente è forte, san, de muita dura,
 È facilmente o enfermo se precura,
 Pois nin o vran (1) n' inverno è riguroso
 Por eso nas edades ja pasadas
 Correndo aquela sòna
 Colocaban as Illas Fortunadas
 Nas Illas de Bayona. (2)
 Por eso foi notorio e saben todos
 Como certa noticia,
 Que a este chan saudoso de GALICIA
 Se viñan a criar os Reyes Godos.

Pois con taes elementos, ou GALICIA,
 ¿Porque se me presenta a tua image
 C' os cabelos voando despargidos,
 Desarrumbado o trage,
 C' os ollos mornos, tristes e afrigidos?
 ¿Dos tempos que son idos
 Alémbrache a tua lanza tan temida
 Que ò lexos centellaba,
 È ò mais valente peito amedrentaba
 Si a voz dabas de guerra
 Atroando nos fondos e na serra?
 ¿Alémbrache os aceiros tan gabados
 Das hostes africanas,
 Que os fillos teus pediron, e levados
 A Annibal lle lograron o renome
 De vencedor de Canas?
 ¿Alémbrache que Roma poderosa
 Leirar tuvo contigo centos d' anos,
 E que Bruto chamábase o Galego
 Soberbio e fachendoso entre os Romanos?
 ¿Alémbrache de aqueles inimigos
 Feroces e tiranos,
 Que cal marèas viñan en legions
 Topando nos teus fillos con leons?

(1) Por Verán.

(2) Ortelio, Morales, Sarmiento.

Os mesmos inda son, nobre GALICIA,
 Que nunca o pè na guerra atras volveron
 Anque dèz se tirasen contra cento.
 Con valeroso alento
 Seus lares e sua patria defendian,
 E si a loitar morrián,
 Tamen ò forte empuxe do seu brazo
 De nervos com' o ferro,
 De capitón a tombos reboladas
 Para un inmenso enterro
 Caían as legions descartizadas.
 Con voces de trebon alí GALICIA
 Soaba entre os estrondos
 Das armas e dos berros,
 E o longo abouxamento po' los ares
 Corria, e po' la terra, e po' los mares,
 Chegando ò Capitolio, onde temian
 O fin de tan heròica constancia...
 E do Medulio os concos repetian
 ¡Terror de Roma, horrores de Numancia! (1)

Un-ha grande marèa de barbárie
 Dimpois alá no Norte se ajuntando
 A enchente desbordou e sobre Roma
 Caíu, o seu poder asolagando.
 Eti, nobre GALICIA, resollando
 O loro infame ròmpe centenario
 E cinges a primeira a gran coroa
 C' o signo redentore do Calvario.
 Somentemente así quixeche a Reciario
 Soberano dos Suevos,
 E c' o os teus valentismos arotrevos
 Do mundo cristiano ès alegría,
 Fundando así a primeira monarquía.
 O cetro teu estonce repasaba
 Leon e Lusitania e a Castela
 E anque escurecida a tua estrela,
 A lingua tua di quen foches ante, (2)
 Pois inda en Portugal está reinante,
 E nos códigos mesmos castelanos
 A miles hay os termos galicianos.

Os Godos ja dos Suevos vencedores
 A Iberia gobernaron largo tempo;
 Mais sempre de GALICIA prezadores
 Po' lo seu valimento,
 Lle daban osequioso tratamento
 Por eso os fillos seus já se chamaban
 Os Príncipes entonce de GALICIA
 Que era a sua delicia,
 È aquí en *Pazos de Rey* se lle criaban. (3)
 Convindo ter de parte e por amigos
 Os qu' eran de temer como inimigos.

Caíron tamen eles do seu trono,
 Que nada está seguro acá na terra.
 È as faltas e crimes deles fono
 A causa de heredarmos triste guerra.
 O libro da esperencia non aterra
 Os altos relaxados
 Que da moral se rín desprocatados
 È cuidan ser eternos
 Que nunca baixarán par' os infernos.
 A lástima è que sendo delinquentes
 Por eles o castigo paguen outros
 Que foron inocentes.
 Quedáran bèn patentes
 Exemplos de Lucrecia e de Virginia
 Que o sangue seu verteron
 È povos encenderon,
 E fogo nos poderes atearon
 Aqueles que da afrenta se vingaron.
 Así añañando a Morte a sua gadaña
 En África incirrada e muy acerba

(1) V. Gándara lib. 1.º A. y T. de G.
 (2) Mariana. Lib. V. c. 1.º y 3.º Puffendorf. intr.
 a l' hist. del' Un. p. 145. Sarmiento. t. XVI § 4914.
 (3) Gándara lib. 2.º

Nun brinco se chantou acá en España
Segando nas cabezas como en herba.
Florinda lle gritára, que è testigo
Da violacion infame de Rodrigo.

Dos Mouros o estandarte ja trunfante
Pasea por España: o sabre corvo
A heito leva todo por diante,
Sin atopar atranco nin estorbo,
Poñendo de Mahoma leis, costumes,
E inxirindo en Castela novos numes.
A santa religion contaminada
Se viu ali, e a mesma lingua patria
Con voces arabescas misturada.

Pero non foches ti, GALICIA amada,
Quen o jugo sufriu tan afrentoso.
Teu povo valeroso
C' o fillo de Favila aquí nacido
Un berro aterradora deu de guerra,
Que espanto lle causou à gente perra.
Em por eso algun tempo aquí pararon
E fixeron destragos ben arreo;
Mais nunca de sosego eles lograron
Que sempre os axotaron
As picas e bisarmas do terreo.
Por adentro do séo
Da patria e religion o fogo santo
Na gente de GALICIA atéa tanto,
Que morrer só deseja,
Primeiro que sufrir á negra mingua
De que os Mouros lle manchen a sua lingua.
Nin as leis, nin costumes, nin a Igrexa.

Ciados po los nòsos e mallados
Os lindes de GALICIA botan fóra
Tocándolle a GALICIA ser señora
Da reconquista po los seus soldados.
En ela foron sempre sinalados,
E ja en Leon un ascendente houbo
Do *Bon Guzman*, que moribundo soubo
Render o còlo ò alfange de Almanzore
Antes de ser à patria vil traïdore.

Ilustre fillo da leal GALICIA,
Guillermo valeroso,
Firme, constante, fiel, pundonoroso,
Un ano inteiro rechazache o mouro,
Sin que pudiese reducirte o ouro,
Que che ofrecía aquel batalladore
Que ò fin matoute; pero a sua cabeza
Rodou bèn presto en Catalañazore.

En todas partes, si, GALICIA soa
Con gran alaud po la valentia
E nas historias a nobreza sua
Tuvo e terá sempre nombradia.
Eles seguiron en tan santa empresa
Esta acabar c' os Mouros
E en toda las batallas se atoparon,
E c' o magr denodo pelearon
De noite e mais de dia,
Nas Navas, en Toledo... a sua espada
Como rayo tremendo resplandia
Por riba das murallas de Granada.

• Por eso ti GALICIA regalada
Polas tuas proezas e fazañas
De privilegios foches sinalada
Mais que ningun ha gente das Españas.
Por eso ainda agora os teus altares
Ostentan sempre vivo o SACRAMENTO
Que seja manifesto documento
Da gloria dos gallegos militares.
Por eso o regimento de GALICIA
Que chaman o *Señore*
A naide de este mundo lle rendia
A bandeira, que Reina do valore
Samente se rendia ò SALVADORE (1)

(1) Clonard. hist.org. dl . arm. de inf. y cab.

De blasons e de timbres resplandentes
Po los montes e campos e ciudades
De GALICIA se atopan muy frecoentes
Pregoando as suas altas cualidades
Ilustres apellidos de nobreza
E titulos de altissima grandeza,
Que o maor privilegio arraiga nela
De publicar os Reyes de Castela. (1)

En toda las edades os Gallegos
De España muy leales defensores
Probaron po lo mar e po la terra
Que non se presentaban nun-ha guerra
Soldados mais valentes nin mellores.
Gallego foi Fernando de Saavedra
Que en campo de batalla a Alonso Enriquez
Que Rey de Portugal foi o primeiro
O fixo por sua man él prisioneiro.
Gallego foi aquel que alá en Pavia
A Francisco primeiro Rey de Francia
Por entre os seus cabalos se metendo
E a mesma sua manopla lle collendo
Entre os seus prisioneiro ali o facia;
E tanto foi o honor e fidalguia
Do soldado gallego Alonso Pita
Que con carrage súpita inaudita
De lado del se puxo por salvalo
Dos qu' iban cometelo por matalo.
Francisco llo atestou agradecido,
E Carlos de Alemania Emperadore
Mandou que sempre fose distinguido
C' as armas de Francisco o seu valore. (2)

Pois sendo os fillos teus tan sinalados
En feitos de heroismo tan brillante,
¿Por que vejo GALICIA o teu semblante
Dorido e morno, os ollos apagados?
¿Recéas ti de vernos cautivados
Con pouco folgo agora no presente;
E que a tua lanza limpa e refulgente
Non teña brazos inda preparados?
O contrario este seculo che evidencia
Na guerra da famosa independencia.

Inda hoje c'a reixa dos arados
Ou òs golpes tallantes do legon
Escachan muitos òsos dos soldados
Do Atila d' esta edá Napoleon.
San Payo foi o terino da invasion
Que ali de Cotobade, de Morrazo.
De GALICIA se ergueu o forte brazo.
E con fouzas, bisarmas e gadañas
Abate po lo chan vertendo sangue
Os membros da gavilla das Españas.
¡Atrás! ¡viva GALICIA!
Berraba aquela súpita milicia,
E Ney e Sul temblaron
E fóra de GALICIA se escaparon. (3)

GALICIA regimenta o paisanage
E dentro de Santiago ja impacente
Minerva se levanta refulgente
Gritando ¡as armas! chea de carrage.
Os alumnos formando un oleage
Sacoden os mantèus e voluntarios
Diante do Apóstol juran todos
Formando un batallon de literarios,
Por patria e religion morrer mil veces
Antes que o jugo sufran dos Franceses.

Aquel mundo de gente agergillado
Nos campos de Castela se presenta
E ali todo se alenta,
E fólganse no peito os corazons
De ver da sua esperanza a nova estrela

(1) Altamira.

(2) Gándara. 2.ª pte. l. 4.ª c. 8.ª p. 541.

(3) V. Historia de Pontevedra p. G. Y.—Manifiesto de los Alumnos de Santiago en 1822. impr. Montero.

Ollando para os nosos batallons:
Betanzos, Mondoñedo, Compostela,
Santiago, Pontevedra, Tuy, Ourense,
E Monterrei, con outra mais milicia
Debaixo da bandeira de GALICIA.

Os vencedores de Austerlitz e Jena
Conversos eu gavilla sin exemplo
Das nosas casas, e do noso tempo
Adoitos ó asoballo e a far saqueos,
Cribounós méchos en revoltó sangue
GALICIA ó pé dos montes Pirineos.
De ver tantos trofeos
Welinton asombrado
C' o sombreiro quitado
Ó invicto General gallego Freire
Lle da a sua man, e dille arrebatado:
Feliz España, que con estes fillos
Da escravitá jamais poñerá os grillos! (1)

Finada aquela loita ¿quen diria
Que o trunfo nun momento
En vez de regocillo e de contento
Un pano funeral o crubiria?
Os héroes ¡ay! e fieles defensores
Da patria foron todos perseguidos,
E gobernos traidores
Lles deron de agasallo e de preséas
Patibulos samente, e mais cadéas.
Seis anos ja levaba en triste pranto
España que amarrada ó despotismo
Escrava sin alento no crebanto
Non daba ja señales de civismo;
Cando un gallego ardendo en patriotismo
O General Quiroga unido a Rego
Uu grito santo da en Andalucía
E torna España à vida e à alegría.

Pero ¡ay! ¡aquel contento
Cal lóstrego pasou en un momento!
¡Volvendo muy agiña os farisèos
Que gritan libertade a boca chea
Detrás dos Pirineos
E queren gobernar a casa allea!
¡Cen mil deles viñeron
E tendo ja o camiño preparado,
Por degredo fatal de negro fado
Señores ¡ay! de España se fixeron!

Pero ó entrar en GALICIA
A gálica milicia,
Na Cruña tiña posto o pensamento,
Non julgando que ali non entraria
Sin pagar muy bèn caro o atrevimento.
Chegouse pois c' a sua artilleria
Cuidando achar aberta
A praza que c' a gente en bateria
Paraba na defensa muy alerta.
A garnicion esperta
Vislumbra dibuxado en grandes sombras
Po la porta de Abaixo e na de Arriba
Quen ó franceses reciba:
E Marte c' a sua lanza reluciente,
Neptuno impetuoso c' o tridente.

Anque España ja toda está rendida,
E casi tod' as prazas ja tomadas,
E a libértá perdida
Na Cruña vai a dar as boqueadas;
Non pode consentir, o honor llo adita,
Que o mais fero inimigo sin ver sangue
Profane a gran ciudá de *Maria Pita*
¡Ob heroína ilustre que cal Palas
Armada te lanzache a Enrique Nòris
E fugironche vinte mil ingreses!
O genio teu alenta ós Herculiños
En vinte e tres no sitio dos franceses.

(1) «Distinguidos sean los Gallegos hasta el fin de los siglos»... etc. Wellington en la proclama al 4.º ejército en Lesaca 4 de Setiembre de 1813.

Achegados ja estes à muralla
Como un forno se encende a bateria
Arrojando torrentes de metralla
Que causan un-ha gran carniceria.
E obrigan ó inimigo a retirarse
Os muiños de vento a prapetarse.
Os cañons de ambos lados feitos brasas
Non cesan de troar en muitos dias,
Estralando na Cruña po las casas
Vidreiras, e escachando as galerias.
Os ecos se rebaten às porfias
En Santa Cruz, San Pedro, e po la Torre,
No monte e po lo chano,
E escorrendo nas olas o estrondo
Da guerra cunde a sóa no Océano.

A Cruña ía a ceder ja sendo inútil
A defensa alongar causando estragos;
Mais nota que o inimigo
Irado porque o fogo non afroxa,
Con ánimo infernal
Comenza a disparar con bala roxa,
E prende fogo à casa de Marsal.
Como rio que abócha na invernada
E a borbollons debòrca, e leva a heito
Canto topa diante na aveirada,
Po las portas da Cruña opado o peito
Sáhe a gente furiosa, e se avalanza
Ó campo do inimigo bèn resolta
A morrer sin dar volta,
Ou tomar do feitio unha vinganza.

De noite o campamento sorprendido
Desprende un alarido
De espanto e de terrore de tal sorte
Cal si no campo entrara
C' a fouza degolando a negra morte.
Os sitiados por entre os sitiadores
Desúpito correndo se esparraman,
E a coitelada, a tiro ali derraman
O sangue dos crués encendeadores.
¡A loita foi terríbel às escuras
Matándose os franceses uns a outros
En tanta confusion que n' outro dia
Asombro lles causou tal escarmento,
Mirando para tal carniceria,
Cravada a artilleria,
Quedar en cadro o sete regimento!
Ilustres Herculiños vós trunfastes,
Anque logo dimpois capitulastes. (1)

Si os fillos teus os mesmos son agora,
E tès tan ricas frores na tua abada,
¡Porque te vejo así desmacelada
GALICIA? ¿o folgo teu porque te acòra?
¡Te dões de que muitos, ou Señora,
Se ven laceradismos na probeza
Sin poder disfrutar da tua riqueza,
E se larguen da terra para fóra?
¡Lamentaste de ver por eses mares.
Os teus queridos fillos,
Que lexos se van pór dos patrios lares
Quizais a padecer en duros grillos?
¡Ti choras vendo a outros sin piedade
En cárceres morrendo
Caídes po la gran necesidade
Cal si crime fixeran muy horrendo?
¡Presomes de que chegue à eternidade
A ley do contrabando cubizoso,
E que libres jamais a ver se tornen
Os bènns que o Cèo danos bondadoso?
¡Con ollo lacrimoso
Recorres as Salinas da tua costa
Que deron a Salnés en outros dias
O nome, e abundancia às tuas rías?
¡Magóate esa venda carniceira

(1) La mitad de los sitiadores perecieron durante el sitio.

Que nas quintas se fai de substitutos
Peór que a fan de negros, ou de brutos,
Que se venden e mercan nun-ha feira?
¡Afrigete o oídio desastroso
Que tólle fai set' anos os viñedos,
Sin perdon do tributo tan gravoso
Que fai chorar a fêras e penedos..?

Non dubídes, ou povo generoso,
Non dubídes que veñan os degredos
Que sirvan de remedio a tantos males
En esta edá presente,
E que os justos principios eternals
Te poñan bèn alegre e frorecente.
Non dubídes se atreva a nova gente,
Que a forza de saber e de potencia
Arremetêu a igrexas e conventos,
Con muito mais valor e mais alentos
A far tantas reformas de concencia.
Pubrican a evidencia
De faltas e de errores
As luces espargidas nesta idade,
E fai falla demostren a verdade
Contando c' a esperencia
Os que dela pretendan ser doutores.

Alenta pois, GALICIA, que os albores
Se ven ja relucir de novos dias,
Que cantarán brillantes trovadores
C' a lira deleitosa de *Macias*:
Prepara o corazon ás alegrías
Que experimentarás en tal momento
Mirando o incremento
Que tomen o comercio, industria e artes,
E a madre da abundancia e da fartura,
De ingratos esquecida, a agricultura,
Levando a via ferra a todas partes
Abondo de riqueza, e novas bras
Productos das virtudes e talento
No vèrse de Feixô e de Sarmento.

Un povo que è leal e virtuoso,
Humilde e obediente à autoridade,
Que òs Reis probado tèn fidelidade
È que mais que ningun è religioso,
Que no perigo acòrre valeroso
À defensa da Patria e mais da Fè;
Merece que o Góverno que tal ve
Non se lle amostre nunca riguroso.

Alenta pois, GALICIA,
Na fonte da verdade e da justicia.
A fror consoladora da esperanza
Non se mucha sinon en traca mente.
O corazon magnánimo valente
Non se rende òs dolores de un-ha frida,
Recroba no infortunio nova vida,
E òs maores riveses ponlle frente
Serena imperturbábel e sofrida.
Alenta pois, GALICIA,
Na fonte da verdade e da justicia.

O tempo que se vèn, ò que despide
Lle dá a sua man e sóltaa decontado,
Reinando o nõvo fado
Sin contas dar a naide que non pide.
A roda da Fertuna corre e mide
Ó seu antoxo tod' os bèn e males,
Que esparge erguendo e derrumbando arreo
Sin dar delo sinais,
Que solo sabe Deus alá no Cèu.
Os ricos, potentados, e valentes
Os Reis e Emperadores,
Os povos que se gavan frorecentes
Nun ¡ay! mil sinsabores
Presinten, e laxados de dolores
Se ven decér de cumes eminentes.

¡De Troya os muros, pazos e habitantes
Barreunos po o chan horribel fogo:

De volta os Gregos tolos de trunfantes
Do gozo repentino ven o afogo,
Cubrindose ¡ay! o triste Agamenon
C' os barcos seus de fúnebre crespon!
¡Valente foi o povo de Moisés
E Babilonia o viu entre cadeas
Barado e morno, o seu perdido bèn
Chorar a fio vindo as vágoas cheas
Suspirar e gemer Jerusalem!
¡E o que de roubos fixo o Capitolio
Que o mundo todo sujeton tirano,
Rachago viu o seu inmundo solio,
E opar trunfante o humilde Vaticano!..

Mais em por eso aléntase a esperanza
No vai e vèn das cousas de este mundo
Que troca arreo os pesos da balanza,
È cando o baixo avanza,
Vèn o de arriba para o mais profundo.
De aquel Napoleon que sin segundo
Foi inclito guerreiro,
Ninguen diria que o amarrára a sorte
Na fianza nobre en inimiga Corte
Que muy mezquiña o grande prisioneiro
Longe de Europa lle entregou à morte.
Nin quen pensára que Turin veria
Lle amañecer de fausto ua novo sole
Que agiña o reparára
Das perdas que tivera alá en Novara
Derrubando tan sò a Sebastopole..?

Non te acòrés ti pois, nobre GALICIA,
Qu' inda rebulèn teus robustos membros:
Cénfia no direito e na justicia:
Desdobra o rico manto da tua gloria
Lucente nesa cònda de relembrós
Que de ti garda a tradicion e a historia.
Quizais teus fillos inda che precuren
Un novo menumento,
E ardendo no amor patrio que eu che juro
Resòe traspasando o firmamento
O nome de GALICIA santo e puro.

Qu' è dóce halar c' a sede da justicia,
È dóce halar da caridá c' a séde,
Fugir do encontro de dourada réde
Que mais enerobe as mallas da malicia,
Da pesoña e injusticia:
È dóce halar por quen como nos fala,
È dóce halar por quen nos faga o bèn,
È dóce halar por quen como nõs hala
Sin desexar o mal para ninguen.
Repítoo outra vez, direito cèn,
Qu' è santo, è justo, è puro, è inocente
De còte halar, e halar de corazon
Por nosa patria, e mais da nosa gente
Por conservar a fama e religion.

In hoc misterium fidei firmiter prostemur.

W' aquí non nos arrincan herejes nin gentios,
Nin tod' os protestantes con mouros e judios.

Juan Manuel Pintos.

Editor responsable,

D. FRANCISCO DE LA IGLESIA.

IMPRESA DEL HOSPICIO:

á cargo de Mariano Marcos y Sancho.